

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 283/21
11.2.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Миљуш и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милица Ницовић, адвокат из Београда, ул. Копитарева градина бр.3, против тужених Привредно друштво “Adria media group” д.о.о. Београд са седиштем у Београду, ул. Влајковићева бр. 8 и ББ из ..., одговорног уредника штампаног и електронског издања медија “Куир”, чији је заједнички пуномоћник Александар Б. Петровић, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 700.000,00 динара, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 515/19 од 11.5.2021. године, у седници већа одржаној дана 11.2.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе парничних странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 515/19 од 11.5.2021. године у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, деветом и једанаестом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу тринаестом изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 515/19 од 11.5.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 79.100,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 515/19 од 11.5.2021.године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права на претпоставку невиности, настале објављивањем неистинитих информација у штампаном издању медија “Куир” од ... и ... јуна ... године и у електронском издању медија “Куир” од ... и ... јунагодине, исплате износ од

150.000,00 динара, са затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да му тужени, поред износа досуђеног ставом првим изреке, исплате износ од још 50.000,00 динара. Ставом трећим изреке обавезани су тужени да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде достојанства личности – части и угледа, настале објављивањем неистинитих информација у штампаном издању медија “Курир” од ... и ... јуна ... године и у електронском издању медија “Курир” од ... и ... јуна ... године, исплате износ од 150.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев ту делу у којем је тужилац тражио да му тужени, поред износа досуђеног ставом трећим изреке, исплате износ од још 50.000,00 динара. Ставом петим изреке обавезани су тужени да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права на приватност, исплате износ од 175.000,00 динара са затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом шестим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да му тужени, поред износа досуђеног ставом петим изреке, исплате износ од још 125.000,00 динара. Ставом седмим изреке обавезан је тужени ББ, одговорни уредник штампаног и електронског издања медија “Курир”, да без одлагања и коментара, о свом трошку, објави увод и изреку ове пресуде у штампаном и електронском издању медија “Курир”, најкасније у другом наредном броју штампаног, односно електронског издања медија “Курир”, од дана правноснажности одлуке. Ставом осмим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да се обавезе друготужени да чинидбу из става седмог изреке у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом деветим изреке обавезан је друготужени да са линка ближе означеног у изреци уклони објављене записе и то: фотографије тужиоца на насловној слици и у оквиру текста, као и речи “АА. (..”, “Ухапшени АА је возио ауто”, све у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом десетим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да се обавезе друготужени, да поред информација наведених у ставу деветом изреке, уклони запис текста на линку из става деветог изреке у преосталом делу. Ставом једанаестим изреке обавезан је друготужени да са линка означеног у изреци уклони објављени запис и то: фотографију тужиоца у оквиру текста, као и речи “АА, изнео одбрану пред тужиоцем – осумњичен да је убице одвезао колима са места злочина”, све у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом дванаестим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да се обавезе друготужени да, поред информације наведених у ставу једанаестом изреке, уклони запис текста на линку из става једанаестог изреке у преосталом делу. Ставом тринаестим изреке обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 90.100,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом четрнаестим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова од 90.100,00 динара, почев од дана пресуђења па до дана

извршности.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле парничне странке, и то тужилац побијајући пресуду у ставовима другом, четвртном, шестом и тринаестом изреке, што произлази из образложења жалбе, због погрешне примене материјалног права, а тужени побијајући пресуду у ставовима првом, трећем, петом, седмом, деветом, једанаестом и тринаестом изреке, из свих законских разлога због којих се пресуда може побијати.

Тужени су поднели одговор на жалбу тужиоца.

Парничне странке су опредељено тражиле трошкове другостепеног поступка.

Апелациони суд је испитао ожалбену пресуду, у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку, па је оценио да је жалба тужиоца неоснована, а да је жалба тужених делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка које су прописане чланом 374. став 2. тачка 1-3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а жалбом тужених се неосновано указује да је приликом доношења ожалбене пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка која је прописана чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Ово због тога што је изрека ожалбене пресуде разумљива, не противречи сама себи или разлозима пресуде, а у пресуди је наведено довољно разлога о битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, што значи да ожалбена пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, у штампаном издању дневног листа “Курир” од ... године на насловној страни објављена је најава текста под насловом “...”, а на странама ... и ... објављен је текст наслова “...” и наднасловом “Застрашујући детаљи: откривамо све о троструком мафијашком убиству у Сурчину” и поднасловом “Сурово: полиција ухапсила тројицу другара ВВ (...) који су заједно са њим починили језиви злочин због дуга за стан који је убијени ГГ (..) имао према покојном ВВ”, а у оквиру ког текста је објављена фотографија лица тужиоца са насловом “...”, и у ком су, између осталог, објављене следеће информације: “Лисице су стављене ВВ друговима – ДД (...), ЂЂ (...) и АА (...) ... Ухапшени АА је возио ауто, док је ЂЂ чувао стражу док су убацивали тела у септичку јаму ... “. У штампаном издању дневног листа “Курир” од ... године на странама ... и ... објављен је текст наслова “...”, наднасловом “Стравично: откривено како је син “Сурчинца” ликвидирао сарадника и две бабе” и поднасловом “Истрага: покојни ВВ је са саучесником везао ГГ за столицу, па пред њим сатима мучио, тукао и давио две старице, све док нису издахнуле, а у оквиру ког текста је објављена фотографија лица тужиоца са насловом “...” и у ком су, између осталог, објављене следеће информације: “Подсетимо, ВВ је са тројицом другова починио масакр у Добановцима, а потом лешеве сакрио на плацу свог оца, иза тржног центра у Сурчину... његови другови и саучесници у злочину ухапшени су пре три дана Улоге у злочину: АА изнео одбрану, пуштен из притвора – осумњичен да је убице одвезао колима са места злочина”. У електронском издању медија “Курир” дана ... године на интернет адреси, ближе означеној у образложењу првостепене пресуде, под насловом

“...” објављене су две фотографије тужиоца, и то на насловној страни и у оквиру текста, као и следеће информације: “Полиција ухапсила тројицу другара покојног ВВ (...) који су заједно са њим починили језиви злочин због дуга за стан који је убијени ГГ (...) имао према покојном ВВ ... Ухапшена су три младића због сумње да су помагала покојном ВВ (...),, у језивом злочину ... Лисице су стављене ВВ друговима – ДД (...), ЂЂ (...) и АА (...). Како сазнајемо, мотив троструког убиства је највероватније дуг који је убијени ГГ имао према ВВ Ухапшени АА. је возио ауто, док је ЂЂ чувао стражу док су убацивали тела у септичку јаму осумњичени су након овога одвезли ауто који је био пун крви на прање у перионицу и радници су запретили да држи језик за зубима.” У електронском издању медија “Курир” дана ... године, на интернет адреси ближе означеној у образложењу првостепене пресуде, у оквиру текста под насловом “...” објављена је фотографија тужиоца у оквиру текста, као и следеће информације: “Подсетимо, ВВ је с тројицом другова починио масакр у Добановцима, а потом лешеве сакрио на плацу свог ..., иза тржног центра у Сурчину ... Пет дана после тога он је на Новом Београду покушао да убије ... ЕЕ (...), па је пуцао себи у главу. Од повреда је преминуо три дана касније, а његову другова и саучесници у злочину су ухапшени су пре три дана... Улоге у злочину – АА, изнео је одбрану пред тужиоцем – осумњичен да је убице одвезао колима са места злочина. У саопштењу МУП од 18.6.2019. године наведено је да су припадници МУП у Сурчину пронашли три беживотна тела и да је полиција ухапсила три особе због сумње да су помогле у извршењу овог кривичног дела: ДД (...), због сумње да је извршио кривично дело тешко убиство у саизвршилаштву, ЂЂ (...) тешко убиство помагањем и АА (...) који се сумњичи за кривично дело помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела, као и да је ДД, ЂЂ и АА одређено задржавање до 48 сати, након чега ће бити приведени Вишем јавном тужилаштву у Београду. Решењем Вишег јавног тужилаштва у Београду Кт 564/19 од 11.11.2019. године одбачена је кривична пријава поднета против Николе Чакаревића, овде тужиоца. Тужени “Adria media group” д.о.о. Београд је оснивач и издавач штампаног и електронског издања медија “Курир”, а тужени ББ је главни и одговорни уредник штампаног и електронског издања медија “Курир”. Фотографије тужиоца тужени су преузели са друштвене мреже Facebook. Тужилац је био потрешен објављеним информацијама, а људи из његовог окружења су га константно запиткивали о спорним догађајима, гледали га са подозрењем, при чему је његова породица такође тешко поднела објављивање спорних информација, а тужилац и његова мајка су били нарочито забрнути и уплашени због чињенице да је његов идентитет откривен, те су се плашили потенцијалне освете. Тужилац је такође имао непријатности на радном месту и објављене информације су негативно утицале на његову могућност запошљавања у месту у ком живи.

На овако потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право доносиоци ожалбену пресуду, за коју је дао довољно разлога, које прихвата и овај суд, као другостепени. Наиме, у спорним чланцима чији су саставни делови и наслови, наднаслови, поднаслови, антрфилеи и фотографије, који заједно са главним текстом чине чланак као јединствену целину, тужилац је означен као учесник у мафијашком убиству у Сурчину и као један од тројице другара ВВ који су заједно са њим починили језиви злочин, масакр у Добановцима, те да је као један од другова ВВ и његових саучесника ухапшен, при чему је објашњавана његова “улога у злочину” и наведено је да је тужилац возио ауто, док је ЂЂ чувао стражу док су убацивали тела у септичку јаму. У том смислу правилно

је првостепени суд закључио да је, извештавањем на наведени начин, тужилац означен као извршилац кривичног дела, иако је у одређеним деловима о њему извештавано као о осумњиченом, а које информације су неистините. Поступањем на описани начин повређено је право на претпоставку невиности тужиоца, а ово тим пре што тужилац у моменту када против њега још увек није била подигнута ни оптужница, био означен учиниоцем кажњивог дела, односно оглашен кривим пре правноснажности одлуке суда, до које у конкретном случају није ни дошло, јер је кривична пријава против тужиоца одбачена. Такође, правилно је закључио првостепени суд да су објављивањем неистинитих информација које су лезионо подобне тужиоцу повређени част и углед, јер је у једном од најтиражнијих и најутицајнијих медија у Републици Србији у више наврата и континуирано означен као особа која је учествовала у “монструозном масакру”, “језивом злочину” и у односу на преосталу двојицу ухапшених лица, тужилац је нарочито истакнут у свим текстовима будући да је његова слика објављена у сва четири текста, чиме су његова наводна улога и учешће у кривичном делу додатно наглашени. Поред наведеног, правилно је првостепени суд закључио да је објављивање фотографија, односно записа лика тужиоца, повређено његово право на приватност. Имајући у виду наведено, правилно је закључио првостепени суд да су тужиоцу повређени част и углед, право на претпоставку невиности и право на приватност, због чега има право на накнаду нематеријалне штете коју је том приликом претрпео, у смислу чланова 79, 80, 112, 113. и 114. Закона о јавном информисању и медијима. Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете која по наведеним основима тужиоцу припада, првостепени суд је правилном применом члана 200. Закона о облигационим односима, исте правилно одмерио у досуђеним износима, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, као дана када је утврђена висина штете, па до исплате. Преко досуђених, а до тражених износа, првостепени суд је тужбени захтев правилно одбио као неоснован, оценивши да је у том делу превисоко постављен, имајући у виду да је циљ накнаде нематеријалне штете успостављање психичке равнотеже, те да накнада не може погодovati тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, у смислу члана 200. став 2. Закона о облигационим односима. Осим тога, правилно је првостепени суд обавезао туженог Рајка Недића, као главног и одговорног уредника штампаног и електронског издања медија, да објави увод и изреку пресуде у року прописаног самим законом, у смислу члана 120. Закона о јавном информисању и медијима. Такође, правилно је првостепени суд одлуке из ставова деветог и једанаестог изреке донео применом члана 101. Закона о јавном информисању и медијима, те је наложио одговорном уреднику уклањање оних лезионо подобних записа који се односе на тужиоца, а који погађају његова законска права и која би, уколико не би били уклоњени, били подобни, да и даље у недефисаном временском периоду, изнова причињавају штету тужиоцу. Имајући у виду све наведено, жалбе парничних странака су одбијене, а ожалбена пресуда потврђена у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, деветом и једанаестом изреке.

Неосновани су жалбени наводи тужених којима се указује да је степен дужне новинарске пажње био примерен околностима. Садржина дужности новинарске пажње је да новинар мора сваку информацију намењену објављивању да пре објављивања испита у погледу њене истинитости, и то с пажњом примереном околностима. Прописивање ове дужности служи, с једне стране, заштити јавности од неистинитих информација, а са друге стране заштити личности на коју се информација односи и чија

би права и интерес могли бити повређени објављивањем неистинитих информација. Последице прописане дужности новинарске пажње састоје се у забрани новинара да објављује информације чије је неистинитости свестан, као и да информације не објављује лакомислено без претходне провере и са дужном пажњом. Новинарска пажња се утврђује с обзиром на врсту информације, врсту медија у којима се објављује, домет медија и посебност ситуација у којима делују новинари и услове рада, па што је тежа повреда права или интереса коју би објављивање информација могло изазвати уколико је она неистинита, то се тражи већа пажња при њеној претходној провери. Одговорни уредник не сме објављивати информације без имало доказа у погледу њене истинитости или потпуности, те ако нема основа за закључак о истинитости информација не постоји ни оправдани интерес да се она објави. Имајући у виду све наведено, као и да је тужени ББ у време објавивања спорних информација знао да нема никаквог основа да се тврди да је тужилац извршилац кривичног дела, те да је био дужан управо из разлога што тужилац није ни за шта осуђен, да размишља о околности да тужилац може бити невин, те да је непотребно, штетно чак и потенцијално опасно откривати тужиочев идентитет и објављивати његове фотографије у ситуацији која је управо због своје озбиљности деликатна, следи да је правилан закључак првостепеност суда да у конкретном случају није поступано са начелом дужне новинарске пажње.

Цењени су жалбени наводи тужених којима се указује да су други медији објавили пуно име и презиме тужиоца уз његову фотографију, а да су тужени објавили име тужиоца, прво слово презимена и његову фотографију, али су исти без утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде у потврђеном делу изреке. Ово због тога што је, а како је то правилно закључио првостепени суд, околност да су други медији већ објавили пуно име и презиме тужиоца без утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари, из разлога што чињеница да је неко други прекршио закон не даје право уреднику да га и он крши, само у мањем обиму, нити има било какав утицај на оцену да ли је поступао са дужном пажњом или то није случај.

Жалбеним наводима парничних странака неосновано се указује да су износи накнаде штете, прениско односно превисоко одмерени, јер је првостепени суд у довољној мери оценио све релевантне критеријуме за одмеравање висине досуђених новчаних накнада, према сврси и циљу коме та накнада служи и правилно закључио да ће се досуђеним накнадама тужиоцу пружити одговарајућа сатисфакција за штету коју је претрпео, па су, по оцени Апелационог суда, досуђени износи правилно утврђени, односно нису прениско или превисоко одмерени. Наиме, овако досуђеним износима биће ублажен поремећај у психичкој сфери тужиоца као оштећеног, при чему се досуђеним износима не погодује тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом новчане накнаде нематеријалне штете.

Међутим, основано се оспорава одлука о трошковима поступка садржана у ставу тринаестом изреке ожалбене пресуде. Наиме, тужилац је у спору делимично успео, а трошкове поступка је тражио и исте определио, због чега му исти припадају сразмерно досуђеном износу. У том смислу, првостепени суд је правилно одмерио трошкове на име заступања на једном одржаном рочишту у износу од 10.500,00 динара и на име састава тужбе у износу од 9.000,00 динара, имајући у виду Адвокатску тарифу која је била на снази у време закључења главне расправе, као и на име судске таксе на пресуду у износу од 19.300,00 динара, имајући у виду укупно досуђени износ. Међутим,

тужиоцу на име заступања на још два одржана рочишта припада износ од по 10.500,00 динара, имајући у виду Адвокатску тарифу која је била на снази у време закључења главне расправе, а не имајући у виду Адвокатску тарифу која је била на снази у време предузимања наведене радње, а како је то погрешно закључио првостепени суд, док му на име судске таксе на тужбу такође припада износ од 19.300,00 динара, према досуђеном износу, а не према вредности предмета спора, како је то погрешно закључио првостепени суд. У том смислу тужиоцу на име трошкова поступка припада укупан износ од 79.100,00 динара. На досуђени износ тужиоцу припада законска затезна камата почев од дана извршности па до исплате, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима. Зато је жалба тужених делимично усвојена, а ожалбена пресуда преиначена у ставу тринаестом изреке.

Захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијени су, као неосновани, имајући у виду да тужилац у том поступку није успео, а да су тужени успели у незнатном делу, и то у погледу одмерене висине трошкова поступка.

Апелациони суд је приликом одлучивања о жалбама парничних странака имао у виду да је, услед очигледне грешке у куцању, у ставу петом изреке, наведено да је до повреде права на приватност дошло услед објављивања неистинитих информација уместо услед објављивања фотографије тужиоца, односно записа лика тужиоца, као и да је у ставу четрнаестом изреке (који није ожалбен) погрешно наведено да су трошкови поступка досуђени ставом десетим уместо тринаестим изреке, али је ово без утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде, с обзиром да првостепени суд у свако доба може исправити изреку пресуде, у смислу одредбе члана 362. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, применом члана 390, члана 401. тачка 3. и члана 165. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

Председник већа-судија
Весна Мاستиловић, с.р.